

Lá Thư Mục Vụ

Nhân dịp tết « Con Khi » tôi bỗng nhớ tới những ngày mới qua Tây Úc tôi rất ngạc nhiên khi thấy một tấm poster quảng cáo lớn dựng bên đường vẽ hình ba con khi. Một con hai tay bịt mắt, con giữa hai tay bịt tai, con cuối hai tay bịt miệng. Và dưới hình mỗi con có dòng chữ « See no evil. Hear no evil. Talk no evil ». Người ta cho rằng bức tranh “Khi Tam Không” này có nguồn gốc Ấn độ từ vài ngàn năm trước. Nguyên là bức tượng Thần Vajrakilaya, vị thần có 6 tay, mỗi đôi tay dùng để bịt hai mắt, hai tai và hai miệng. Có ý khuyên răn người ta “không nhìn bậy, không nghe bậy, và không nói bậy”.

“Sau đó, ý tưởng này được truyền vào Trung Hoa. Rồi vào khoảng thế kỷ VIII, đời nhà Đường (Tang Dynasty), một thiền sư người Nhật đến Trung Hoa và đã mang theo tư tưởng này về Nhật. Tại Nikko (cách Tokyo chừng 140 cây số về hướng Bắc), ở đền Toshogu hiện nay còn lưu giữ một bức điêu khắc cổ là ba con khi với ba tên là Mizaru, Kikazaru và Iwazaru. Từ “zaru” gần giống âm với “saru” – nghĩa là con khi, nên người ta khắc hình ba con khi bịt mắt, bịt tai, bịt miệng với vẻ mặt ngộ nghĩnh để biểu thị cho triết lý sống này. Bức tượng gỗ này của nghệ nhân Hidari Jingoro nổi tiếng từ thế kỷ XVII.

Con che mắt tên là Mizaru – nghĩa là “tôi không nhìn thấy điều xấu”, con bịt tai là Kikazaru – “tôi không nghe những điều xấu”, con bịt miệng là Iwazaru – nghĩa là “tôi không nói điều xấu”. Người Nhật thâm ý nên ngoài ý tưởng trên họ còn muốn nói rằng: “*Bịt mắt để dùng TÂM mà nhìn, bịt tai để dùng TÂM mà nghe, bịt miệng để dùng TÂM mà nói.* Khi TÂM ở trạng thái “tĩnh”, không bị quấy rầy bởi những điều xấu thì từ TÂM mới phát sinh những điều “thiện”, dùng cái TÂM thiện mà nói. Cái TÂM rất quan trọng: “*Chữ TÂM kia mới bằng ba chữ TÀI*” (Truyện Kiều, Nguyễn Du). Nhờ có “tâm” mà người ta không nói những lời không tốt, những lời làm đau khổ người khác, hoặc những lời làm chết người.

Triết lý “tam không” trên cũng không xa rời Kinh Thánh, vì trong Kinh Thánh cũng có những chuyện liên quan Mắt, Tai và Miệng.

MẮT. Chúa Giêsu chữa lành người mù, nhưng Ngài nói về người sáng mắt là Nhóm Pharisêu: “*Họ là những người mù dắt người mù. Mù mà lại dắt mù, cả hai sẽ lặn cù xuống hố*” (Mt 15:14). Những người tưởng mình sáng mà lại mù. Họ sáng mắt thể lý nhưng mù mắt tâm linh! Thế nên tác giả Thánh Vịnh đã khôn khéo cầu xin: “*Xin mở mắt cho con nhìn thấy luật pháp Ngài kỳ diệu biết bao*” (tv 119:18).

TAI. Kinh Thánh nhiều lần cảnh báo: “*Ai có tai thì nghe!*” (Mt 11:15; Mt 13:9; Mt 13:43; Mc 4:9; Mc 4:23; Mc 7:16; Lc 8:8; Lc 14:35; Kh 13:9). Khi khốn cùng, tác giả Thánh Vịnh than thở: “*Phần con, như kẻ điếc chẳng nghe gì, tựa người câm, không hề mở miệng*” (Tv 38:14). Còn Thánh Phêrô nhấn nhủ: “*Ai có nói thì nói lời Thiên Chúa; ai phục vụ thì phục vụ bằng sức mạnh Thiên Chúa ban. Như thế, trong mọi việc, chúng ta tôn vinh Thiên Chúa nhờ Đức Giêsu Kitô*” (1 Pr 4:11). Có tai thì phải biết nghe, nghe rồi thì phải giữ chứ đừng nghe tai này lọt qua tai kia. Chúa Giêsu xác định: “*Ai giữ lời tôi thì sẽ không bao giờ phải chết*” (Ga 8:51).

MIỆNG. Thánh Giacôbê phân tích: “*Ai cho mình đạo đức mà không kiềm chế miệng lưỡi là tự dối lòng mình, vì đó chỉ là thứ đạo đức hão*” (Gc 1:26). Thần khẩu hại xác phàm – cái miệng hại thân xác. Không kiềm chế lời nói là đạo đức hão – tức là giả hình. Tác giả Thánh Vịnh nói: “*Môi miệng chúng chẳng có gì thành thật, lòng dạ đầy chước độc mưu thâm. Cửa họng chúng như nắm mỡ mở rộng, khéo đẩy đưa ba tấc lưỡi phỉnh phờ*” (Tv 5:10). Và tác giả Thánh Vịnh than vãn: “*Kẻ thù con lòng chai dạ đá, mở miệng ra là ngạo mạn khinh đời*” (Tv 17:10).

Người ta phải học triết lý sống từ những gì cơ bản nhất: học ĂN, học NÓI, học GÓI, học MỞ. Và rồi còn nhiều thứ khác phải học – học suốt đời, học đến chết vẫn chưa hết, thậm chí có những điều vẫn không thông: yêu thương và tha thứ. Khó thật! Khi nhỏ, chúng ta học cách nói; càng lớn chúng ta càng phải học cách giữ im lặng. Khó lắm! Có lẽ khó nhất là “giữ miệng”, thế nên tác giả Thánh Vịnh đã cầu xin: “*Xin canh giữ miệng con, lạy Chúa, và trông chừng lưỡi con*” (Tv 141:3).” (Trích và rút gọn từ bài viết “Triết lý với khi” của Lm Trầm Thiên Thu trên internet)

Trong Năm Mới Bính Thân này, xin Chúa cho chúng ta biết học cách nhìn, cách nghe, và cách nói theo đúng ý Chúa muốn.
Lm Nguyễn Mộng Huynh